

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

3 december 2001

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek van
strafvordering om de rechter in strafzaken
de mogelijkheid te bieden de partijen voor te
stellen het dossier naar een ambtenaar van
de Dienst Justitieuze te verwijzen**

(ingediend door de dames
Corinne De Permentier, Pierrette Cahay-André
en Jacqueline Herzet)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

3 décembre 2001

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code d'instruction criminelle
afin de permettre au juge, en matière
pénale, de proposer aux parties de renvoyer
le dossier vers un agent du service des
maisons de justice**

(déposée par Mmes Corinne De Permentier,
Pierrette Cahay-André et
Jacqueline Herzet)

SAMENVATTING

De auteurs willen in de strafprocedure een perspectief op schadeherstel inbouwen dat de politierechter of de correctionele rechtbank in staat stelt de beklaagde naar een ambtenaar van de Dienst Justitieuze te verwijzen.

Die zou tot taak hebben gesprekken te organiseren met de beklaagde en eventueel met de burgerlijke partij. Het onderhoud zou in de eerste plaats ten doel hebben na te gaan of de betrokkene zich aan het beteren is en of hij de wil te kennen geeft om de door zijn misdrijf berokkende schade te herstellen. Aan het slachtoffer wordt de mogelijkheid gelaten het onderhoud met de feitenrechter te aanvaarden of te weigeren.

De rechter zal rekening houden met het verslag van de ambtenaar van de Dienst Justitieuze om de straf vast te stellen die hij het best aan het gedrag van de beklaagde aangepast acht. Is een ontmoeting tussen de beklaagde en de burgerlijke partij mogelijk gebleken, dan zal de rechter vooral rekening houden met de houding van de beklaagde tegenover het slachtoffer.

Ten slotte kan de rechter rekening houden met een eventuele oplossing die in het verslag van de ambtenaar van de Dienst Justitieuze met betrekking tot de door de burgerlijke partij geleden schade wordt aangereikt.

RÉSUMÉ

En déposant la présente proposition de loi, les auteurs veulent ouvrir une perspective réparatrice au sein de la procédure pénale en permettant au juge de police et au tribunal correctionnel de renvoyer le prévenu auprès d'un agent du service des maisons de justice.

Ce dernier serait chargé d'organiser des entretiens avec le prévenu, et éventuellement la partie civile. Le premier objectif de ces entretiens consiste à établir, si le prévenu fait preuve d'amendement et s'il manifeste la volonté de réparer le dommage causé par l'infraction qu'il a commise. La possibilité est laissée à la victime d'accepter ou de refuser de s'associer aux entretiens initiés par le juge du fond.

Le juge tiendra compte du rapport que l'agent du service des maisons de justice lui aura remis pour déterminer la sanction qu'il estime la plus adaptée au comportement du prévenu. Si une rencontre entre le prévenu et la partie civile a été possible, le juge tiendra particulièrement compte de l'attitude du prévenu à l'égard de la victime.

Enfin, le juge pourra tenir compte d'une éventuelle solution contenue dans le rapport de l'agent concernant la réparation du dommage subi par la partie civile.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SPA	:	Socialistische Partij Anders
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000 :	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV :	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN :	Plenum (witte kaft)	PLEN :	Séance plénière (couverture blanche)
COM :	Commissievergadering (beige kaft)	COM :	Réunion de commission (couverture beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : alg.zaken@deKamer.be		Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail : aff.generales@laChambre.be	
--	--	---	--

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel wil op het niveau van de feitenrechter een procedure organiseren die in de klassieke gerechtelijke procedure ruimte biedt voor herstel van de geleden schade door de rechtbanken in staat stelt de beklagde naar een ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen te verwijzen. Die zou tot taak hebben gesprekken met de beklagde en eventueel met de burgerlijke partij te organiseren. Die gesprekken zouden in de eerste plaats tot doel hebben vast te stellen of de beklagde bewijst dat hij zich aan het beteren is en de wil te kennen geeft om de door het misdrijf berokken schade te herstellen.

Aan het slachtoffer wordt de mogelijkheid gelaten zijn deelname aan de gesprekken ten overstaan van de justitieassistent te aanvaarden of te weigeren. Die gesprekken kunnen van belang zijn voor de slachtoffers. Als die aanvaarden aan dat communicatie- en interactieproces deel te nemen, zullen zij de plegers van het misdrijf elders dan in de rechtzaal kunnen ontmoeten.

Die ontmoeting kan de slachtoffers de kans bieden zich uit te spreken, gehoord te worden over hun belevenissen en naar de uitleg van de pleger van het misdrijf te luisteren.

Als de voorgestelde procedure een gunstig psychologisch effect heeft voor het slachtoffer, zouden de door de ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen gevoerde gesprekken een oplossing kunnen aanreiken voor de materiële schade die het misdrijf heeft veroorzaakt. De rechtbank zou met die oplossing rekening kunnen houden wanneer zij zich moet uitspreken over de schadevergoeding.

Wat de pleger van het misdrijf betreft, moet het onderhoud de rechter de in de gelegenheid stellen beter te oordelen of de betrokkene betreurt dat hij de hem ten laste gelegde feiten heeft begaan en of hij de wil te kennen geeft om de door het misdrijf veroorzaakte schade te herstellen. Indien het slachtoffer aanvaardt aan dat onderhoud deel te nemen, is die procedure ook van belang om de pleger van het misdrijf verantwoordelijkheidsbesef bij te brengen. De ontmoeting met zijn slachtoffer kan de pleger van het misdrijf de ernst van zijn gebaar doen inzien. Het komt erop aan die dader voor de harde werkelijkheid van de gevolgen van zijn daad te plaatsen en hem te vragen zijn verantwoordelijkheid niet te ontlopen. Een eventuele ontmoeting met het slachtoffer zou de beklagde de mogelijkheid moeten bieden zich bij dat slachtoffer te rehabiliteren.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

En déposant la présente proposition de loi, les auteurs veulent organiser au niveau des juridictions de fond une procédure ouvrant une perspective réparatrice au sein de la procédure judiciaire classique, en permettant aux tribunaux de renvoyer le prévenu auprès d'un d'agent du service des maisons de justice. Ce dernier serait chargé d'organiser des entretiens avec le prévenu, et éventuellement la partie civile. Le premier objectif de ces entretiens consiste à établir si le prévenu fait preuve d'amendement et s'il manifeste la volonté de réparer le dommage causé par l'infraction.

La possibilité est laissée à la victime d'accepter ou de refuser de s'associer aux entretiens devant l'assistent de justice. Ces entretiens peuvent présenter un intérêt pour la victime. Si elle accepte de participer à ce processus de communication et d'interaction, elle aura la possibilité de rencontrer l'auteur de l'infraction dans un autre lieu que la salle d'audience.

Cette rencontre peut être l'occasion pour la victime de s'exprimer, d'être entendue sur son vécu des événements et d'entendre les explications de l'auteur de l'infraction.

Si la procédure proposée peut avoir des effets positifs d'ordre psychologique pour la victime, une solution quant à la réparation matérielle du dommage causé par l'infraction pourrait être dégagée au cours des entretiens menés par l'agent des maisons de justice. Lorsque le tribunal statuera sur les dommages et intérêts, il pourrait tenir compte de cette solution.

Pour ce qui concerne l'auteur de l'infraction, ces entretiens doivent permettre au juge de mieux apprécier s'il regrette d'avoir commis les faits qui lui sont reprochés et s'il exprime la volonté de réparer le dommage causé par l'infraction. Si la victime accepte de participer à ces entretiens, cette procédure présente également un intérêt en termes de responsabilisation de l'auteur de l'infraction. La rencontre avec la victime est susceptible de provoquer chez l'auteur de l'infraction une prise de conscience quant à la gravité du geste commis. Il s'agit de mettre l'auteur des faits face à la réalité des conséquences de son acte et de l'inviter à assumer ses responsabilités. La rencontre éventuelle avec la victime permettrait au prévenu de se réhabiliter auprès d'elle.

Aan de hand van het verslag van de ambtenaar van de Dienst Justitieuze zal de feitenrechter kunnen vaststellen of de beklaagde zijn spijt heeft betuigd en de wil te kennen heeft gegeven de door zijn slachtoffer geleden schade te herstellen. Uit het oogpunt van een rechtspraak die schadeherstel beoogt, zal dat verslag de feitenrechter in staat stellen een straf te bepalen die aan het gedrag van de beklaagde is aangepast.

COMMENTAAR BIJ DE BEPALINGEN

I. Toepassingsgebied

De rechtbank kan slechts voorstellen de beklaagde naar een ambtenaar van de Dienst Justitieuze te verwijzen indien de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- 1° de feiten lijken van die aard dat zij in een politie-straf of een correctionele straf kunnen resulteren;
- 2° de rechtbank moet zitting houden in eerste aanleg en er mag geen hoger beroep zijn ingesteld;
- 3° alle bestanddelen van het misdrijf moeten aanwezig zijn;
- 4° de beklaagde moet de feiten toegeven;
- 5° de beklaagde mag niet in een toestand van wettelijke herhaling verkeren;
- 6° de feiten mogen geen misdrijven zijn als bedoeld:

- in artikel 347*bis* van het Strafwetboek (gijzelneming);
- in de artikelen 375 tot 377 van hetzelfde Wetboek (aanranding van de eerbaarheid en verkrachting);
- in de artikelen 379 tot 386*ter* van hetzelfde Wetboek indien de feiten werden gepleegd op minderjarigen of met de hulp van minderjarigen (bederf van de jeugd en prostitutie);
- in de artikelen 393 tot 397 van hetzelfde Wetboek (doodslag en verschillende soorten van doodslag);
- in artikel 475 van hetzelfde Wetboek (doodslag, gepleegd om diefstal te vergemakkelijken)¹;

¹ Die uitzonderingen hebben voor het merendeel betrekking op misdaden die naar de opvatting van de auteurs een gevangenisstraf zonder uitstel verdienen indien de feiten vaststaan. De lijst stemt trouwens overeen met de misdrijven die zijn uitgesloten van het voordeel van de werkstraf als bedoeld in het wetsontwerp tot instelling van de werkstraf als autonome straf in correctionele zaken en politiezaken dat momenteel aan de orde is in de Senaat (zie het voorgestelde artikel 37*ter* van het Strafwetboek, artikel 3 van de tekst die door de Kamer van volksvertegenwoordigers is aangenomen en overgezonden aan de Senaat (DOC 50 549/014).

Sur base du rapport de l'agent du service des maisons de justice, le juge du fond sera en mesure de constater si le prévenu a exprimé des regrets et s'il a manifesté sa volonté de réparer le dommage subi par la victime. Dans l'optique d'une justice réparatrice, ce rapport lui permettra de déterminer une sanction adaptée au comportement du prévenu.

COMMENTAIRE DES DISPOSITIONS

I. Champ d'application

Le tribunal ne peut proposer de renvoyer le prévenu auprès d'un agent des maisons de justice que si un certain nombre de conditions sont réunies :

- 1° les faits paraissent de nature à entraîner une peine de police ou une peine correctionnelle ;
 - 2° le tribunal doit siéger en première instance, ce processus ne peut être initié au niveau de l'appel ;
 - 3° les éléments constitutifs de l'infraction doivent être réunis ;
 - 4° les faits doivent être reconnus par le prévenu ;
 - 5° le prévenu ne peut être en état de récidive légale ;
 - 6° les faits ne peuvent constituer une des infractions visées :
- à l'article 347 bis du Code pénal (prise d'otages) ;
 - aux articles 375 à 377 du même code (attentat à la pudeur et viol) ;
 - aux articles 379 à 386*ter* du même code si les faits ont été commis sur des mineurs ou à l'aide de mineurs (corruption de la jeunesse et prostitution) ;
 - aux articles 393 à 397 du même code (meurtre et ses diverses espèces) ;
 - à l'article 475 du même code (meurtre pour faciliter le vol) ¹;

¹ Ces exceptions concernent pour la plupart des crimes correctionnalisables qui, selon la conception des auteurs, méritent lorsque les faits sont avérés une peine d'emprisonnement ferme. Cette liste correspond d'ailleurs aux infractions exclues du bénéfice de la peine de travail tel que prévue dans le projet de loi instaurant la peine de travail comme peine autonome en matière correctionnelle et de police actuellement pendant au Sénat (voir l'article 37*ter*, proposé, du Code pénal, article 3 du texte adopté par la Chambre des représentants et transmis au Sénat (DOC 50 549/014).

7° De beklaagde moet, hetzij persoonlijk, hetzij via zijn advocaat, zijn toestemming geven. Dat vrijwilligheidsaspect maakt wezenlijk deel uit van de door de indieners betachte logica.

II. Procedure en rol van de ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen

De taak van de ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen varieert naar gelang van de keuze van het slachtoffer om mee te werken aan de procedure.

De ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen roept de beklaagde en de burgerlijke partij afzonderlijk op voor een eerste onderhoud.

Dat eerste onderhoud moet opheldering geven omtrent de inzet van de procedure opdat de beklaagde en de burgerlijke partij er met kennis van zaken kunnen aan deelnemen. Op de ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen rust de taak zijn rol toe te lichten en nauwkeurig uitleg te geven over het bestek, de inhoud en de consequenties die zijn bemoeiingen zowel voor de beklaagde als voor de burgerlijke partij in zich houden.

Na dat eerste onderhoud moet de burgerlijke partij beslissen of zij aan de procedure deelneemt. Zij kan ook kiezen geen gevolg te geven aan de oproep en dat schriftelijk laten weten.

De ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen roept de beklaagde en in voorkomend geval de burgerlijke partij zoveel keren op als hij dat dienstig acht. Tijdens de gesprekken luistert de ambtenaar aandachtig naar de verklaringen van de dader en van het slachtoffer met betrekking tot de manier waarop zij het misdrijf hebben ervaren en tot de door hen gekoesterde verwachtingen, alsmede naar hun opmerkingen.

De ambtenaar ondervraagt de beklaagde over de door hem gepleegde feiten en tracht vooral te weten komen of hij berouw blijkt te tonen en de wens te kennen geeft de aan het slachtoffer toegebrachte schade te herstellen.

De gesprekken met het slachtoffer moeten niet alleen betrekking hebben op zijn schadeloosstelling door de beklaagde, doch tevens rekening houden met de door de burgerlijke partij ondergane eventuele psychologische gevolgen.

De gesprekken moeten de ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen in staat stellen in te schatten of een ontmoeting tussen het slachtoffer en de beklaagde tot de

7° le prévenu doit donner, soit en personne, soit par l'intermédiaire de son avocat, son consentement. L'aspect volontaire fait intrinsèquement partie de la logique que les auteurs tentent de mettre en place.

II. Procédure et rôle de l'agent des maisons de justice

La tâche de l'agent des maisons de justice variera en fonction du choix opéré par la victime de collaborer à la procédure.

L'agent des maisons de justice convoque séparément le prévenu et la partie civile à un premier entretien.

Ces premiers entretiens doivent permettre de clarifier l'enjeu de la procédure afin que la participation du prévenu et de la partie civile puisse se faire en toute connaissance de cause. Il reviendra à l'agent des maisons de justice d'expliquer son rôle, d'exposer de manière précise le cadre, le contenu et les conséquences qu'implique son intervention tant pour le prévenu que pour la partie civile.

A l'issue de ce premier entretien la partie civile devra prendre position sur le fait de savoir si elle participe à la procédure. Elle peut aussi ne pas répondre à la convocation et faire savoir son choix par écrit.

L'agent des services des maisons de justice convoque le prévenu et le cas échéant la partie civile autant de fois qu'il l'estime utile. Lors de ces entretiens, l'agent des maisons de justice devra s'attacher à écouter l'auteur de l'infraction et la victime dans leur vécu par rapport à l'infraction, dans leurs attentes et leurs observations.

Il interrogera le prévenu sur les faits qu'il a commis et sera particulièrement attentif sur le fait de savoir si le prévenu fait preuve de repentir et exprime le souhait de réparer le dommage qu'il a causé à la victime.

Les entretiens avec la victime auront non seulement pour objet l'indemnisation de celle-ci par le prévenu mais également la prise en compte des éventuelles conséquences psychologiques subies par la partie civile.

Ces entretiens permettront à l'assistant de justice d'évaluer si une rencontre entre le prévenu et la victime est possible. Cette rencontre devra permettre au

mogelijkheden behoort. Op die eventuele ontmoeting moet de beklaagde tegenover het slachtoffer doen blijken van zijn wil om tot inkeer te komen en reële voorstellen tot schadeloosstelling doen, terwijl het slachtoffer de gelegenheid krijgt om als dusdanig door de tegenpartij te worden erkend.

Binnen de door de rechtbank gestelde termijn, die niet korter dan één maand en niet langer dan drie maanden mag zijn, moet de ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen een verslag indienen dat ten minste de volgende inlichtingen bevat: de effectieve aanwezigheid van de beklaagde en eventueel van de burgerlijke partij; de moeilijkheden die zich tijdens de gesprekken hebben voorgedaan; de houding van de beklaagde tegenover het slachtoffer; de wil van de beklaagde om de door het misdrijf berokkende schade te herstellen; de wil tot inkeer van de beklaagde en in voorkomend geval de bereikte oplossing over de vergoeding of het herstel van de schade die door het misdrijf is veroorzaakt. De rechter zal de straf vaststellen die hij het meest aan het gedrag van de beklaagde aangepast acht en daarbij rekening houden met de gegevens van het verslag.

Indien blijkt dat de beklaagde niet betreurt dat hij het slachtoffer schade heeft berokkend, spreekt de rechter een strengere straf uit. Indien hij daarentegen constateert dat de beklaagde werkelijk de feiten betreurt die hem worden aangewreven en de wil te kennen geeft om de door het misdrijf berokkende schade te herstellen, kan de rechter hem in de context van het herstelrecht veroordelen tot een werkstraf of een van de maatregelen bevelen waarin is voorzien bij de wet op de opschorting, het uitstel en de probatie.

Indien een ontmoeting mogelijk is gebleken moet de rechter in het bijzonder rekening houden met de houding van de beklaagde tegenover het slachtoffer.

Ten slotte zal de rechter rekening kunnen houden met de eventueel bereikte oplossing met betrekking tot de schadeloosstelling of het herstel van de schade die door het misdrijf is veroorzaakt.

prévenu d'assumer en présence de la victime sa volonté de repentir et de faire de réelle proposition de réparation du préjudice causé, tandis que pour la victime cette rencontre lui permettra d'être reconnue en tant que telle par le prévenu.

Dans le délai fixé par le tribunal, qui ne peut être inférieur à un mois ni supérieur à trois mois, l'agent du service des maisons de justice devra remettre un rapport qui contiendra au minimum les informations suivantes : la présence effective du prévenu et éventuellement de la partie civile ; les déclarations du prévenu et éventuellement celles de la partie civile; les difficultés intervenues lors des entretiens ; l'attitude du prévenu à l'égard de la victime ; la volonté du prévenu de réparer le dommage causé par l'infraction ; la volonté d'amendement du prévenu et, le cas échéant, la solution qui s'est dégagée sur l'indemnisation ou la réparation du dommage causé par l'infraction.

Le juge déterminera la sanction qu'il estime la plus adaptée au comportement du prévenu en tenant compte des éléments contenu dans le rapport. S'il apparaît que le prévenu ne regrette pas avoir commis un dommage à la victime, le juge prononcera une sanction plus sévère. Par contre, s'il constate que le prévenu regrette effectivement les faits qui lui sont reprochés et exprime la volonté de réparer le dommage causé par l'infraction, le juge pourra, dans une optique de justice réparatrice, le condamner à une peine de travail ou ordonner une des mesures prévues par la loi sur la suspension, le sursis et la probation.

Si une rencontre a été possible, le juge tiendra particulièrement compte de l'attitude du prévenu à l'égard de la victime

Enfin, le juge pourra tenir compte de la solution qui se serait éventuellement dégagée quant à l'indemnisation ou la réparation du dommage causé par l'infraction.

Corinne DE PERMENTIER (PRL FDF MCC)
Pierrette CAHAY – ANDRE (PRL FDF MCC)
Jacqueline HERZET (PRL FDF MCC)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In boek II, titel I, van het Wetboek van strafverdring wordt een hoofdstuk III*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

«Hoofdstuk III*bis* Verwijzing naar een ambtenaar van de Dienst Justitieuizen

Art. 216*ter* § 1. Wanneer een feit van die aard lijkt dat het aanleiding kan geven tot een politiestraf of een correctionele straf, kan de rechtbank, zitting houdend in eerste aanleg, aan de hand van de gegevens van het dossier beslissen de zaak naar een ambtenaar van de Dienst Justitieuizen te verwijzen indien de volgende voorwaarden vervuld zijn:

1° alle bestanddelen van het misdrijf moeten aanwezig zijn;

2° de beklaagde moet de feiten toegeven;

3° de beklaagde mag niet in een toestand van wettelijke herhaling verkeren;

4° de feiten mogen geen misdrijven zijn als bedoeld

– in artikel 347*bis* van het Strafwetboek;

– in de artikelen 375 tot 377 van hetzelfde Wetboek;

– in de artikelen 379 tot 386*ter* van hetzelfde Wetboek indien de feiten op minderjarigen of met de hulp van minderjarigen gepleegd zijn;

– in de artikelen 393 tot 397 van hetzelfde Wetboek;

– in artikel 475 van hetzelfde Wetboek;

5° de beklaagde moet persoonlijk of door bemiddeling van zijn advocaat zijn toestemming geven.

De rechtbank deelt de burgerlijke partij mee dat zij het recht heeft deel te nemen aan de gesprekken als bedoeld in de volgende paragraaf.

§ 2. De ambtenaar van de Dienst Justitieuizen roept afzonderlijk de beklaagde en de burgerlijke partij op om hen in te lichten over het bestek, de inhoud en de gevolgen van de in dit artikel bedoelde procedure en naar hun opmerkingen te luisteren.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans le livre II, titre premier, du Code d'instruction criminelle il est inséré un chapitre III*bis* libellé comme suit :

«Chapitre III*bis* Du renvoi vers un agent des maisons de justice

Art. 216*ter* § 1er. Lorsqu'un fait paraît de nature à entraîner une peine de police ou une peine correctionnelle, le tribunal siégeant en premier ressort peut décider, sur base des éléments du dossier, de renvoyer l'affaire à un agent du service des maisons de justice si les conditions suivantes sont réunies :

1° les éléments constitutifs de l'infraction doivent être réunis ;

2° les faits doivent être reconnus par le prévenu ;

3° le prévenu ne peut être en état de récidive légale ;

4° les faits ne peuvent constituer une des infractions visées :

– à l'article 347*bis* du Code pénal ;

– aux articles 375 à 377 du même code ;

– aux articles 379 à 386*ter* du même code si les faits ont été commis sur des mineurs ou à l'aide de mineurs ;

– aux articles 393 à 397 du même code ;

– à l'article 475 du même code ;

5° le prévenu doit donner, soit en personne, soit par l'intermédiaire de son avocat, son consentement.

Le tribunal informe la partie civile qu'elle a le droit de participer aux entretiens visés au paragraphe suivant.

§ 2. L'agent du service des maisons de justice convoque séparément le prévenu et la partie civile afin de les informer du cadre, du contenu et des conséquences de la procédure visée au présent article et de les écouter dans leurs observations.

De burgerlijke partij deelt, uiterlijk op het tijdstip van het gesprek, mondeling of schriftelijk mee dat zij wenst deel te nemen aan de procedure.

De ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen roept de beklaagde en de burgerlijke partij zoveel keren op als hij het nodig acht. Hij hoort hen, hetzij gezamenlijk, hetzij afzonderlijk. Hij hoort de opmerkingen van de beklaagde over diens wil zich te beteren en de door het misdrijf berokkende schade te vergoeden of te herstellen en de opmerkingen van de burgerlijke partij over de vergoeding of het herstel van de door het misdrijf berokkende schade zowel wat de materiële als wat de psychologische aspecten betreft.

Binnen een door de rechtbank gestelde termijn die niet korter dan één maand en niet langer dan drie maanden mag zijn, maakt de ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen een verslag op dat hij onmiddellijk aan de rechtbank bezorgt. Dat verslag handelt ten minste over de volgende punten:

- 1° de aanwezigheid van de beklaagde en eventueel van de burgerlijke partij;
- 2° de verklaringen van de beklaagde en eventueel van de burgerlijke partij;
- 3° de wil van de beklaagde om zich te beteren;
- 4° de wil van de beklaagde om de door het misdrijf berokkende schade te herstellen;
- 5° in voorkomend geval, de oplossing die werd bereikt over de vergoeding of het herstel van de door het misdrijf berokkende schade;
- 6° de moeilijkheden die zich bij de gesprekken hebben voorgedaan.

§ 3. Wanneer de rechtbank de straf of de maatregel vaststelt die zij wettelijk kan uitspreken, houdt zij rekening met de gegevens die vervat zijn in het verslag van de ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen.

Wanneer de rechtbank uitspraak doet over de schadevergoeding kan zij rekening houden met de oplossing inzake de vergoeding of het herstel van de door het misdrijf berokkende schade die in het verslag van de ambtenaar van de Dienst Justitiehuisen wordt aangereikt.».

3 oktober 2001

La partie civile communique au plus tard au moment de cet entretien soit verbalement, soit par écrit si elle désire participer à la procédure.

L'agent du service des maisons de justice convoque le prévenu et la partie civile autant de fois qu'il l'estime nécessaire. Il les entend soit ensemble, soit séparément. Il entend le prévenu dans ses observations sur sa volonté d'amendement et d'indemnisation ou de réparation du dommage causé par l'infraction, et la partie civile dans ses observations sur l'indemnisation ou la réparation du dommage causé par l'infraction tant dans ses aspects matériels qu'en ce qui concerne les aspects psychologiques.

Dans le délai fixé par le tribunal, qui ne peut être inférieur à un mois ni supérieur à trois mois, l'agent du service des maisons de justice rédige un rapport qu'il communique immédiatement au tribunal. Ce rapport porte au moins sur les points suivants :

- 1° la présence du prévenu et, éventuellement, de la partie civile ;
- 2° les déclarations du prévenu et, éventuellement, de la partie civile ;
- 3° la volonté d'amendement du prévenu ;
- 4° la volonté du prévenu de réparer le dommage causé par l'infraction ;
- 5° le cas échéant, la solution qui s'est dégagée sur l'indemnisation ou la réparation du dommage causé par l'infraction ;
- 6° les difficultés survenues lors des entretiens.

§ 3. Lorsque le tribunal détermine la peine ou la mesure que la loi lui permet de prononcer, il tient compte des éléments contenus dans le rapport de l'agent du service des maisons de justice.

Lorsque le tribunal statue sur les dommages et intérêts, il peut tenir compte de la solution sur l'indemnisation ou la réparation du dommage causé par l'infraction contenu dans le rapport de l'agent du service des maisons de justice.».

3 octobre 2001

Corinne DE PERMENTIER (PRL FDF MCC)
Pierrette CAHAY-ANDRE (PRL FDF MCC)
Jacqueline HERZET (PRL FDF MCC)